

Motion till riksdagen

1988/89:Jo855

av Roy Ottosson och Åsa Domeij (båda mp)

Bevarande av den vitryggiga hackspetten

Den vitryggiga hackspetten är akut utrotningshotad. Sverige har genom bl. a. Bernkonventionen tagit ett särskilt ansvar för att säkra artens överlevnad.

Denna hackspettsart hade förr ett vitt utbredningsområde i Europa och österut. Men numera är arten nästan helt försvunnen p.g.a. att människan har fördärvat dess livsmiljö. Bäst stam finns i Norge med kanske 200 häckande par. I Sverige finns kanske 50 par kvar, vilket internationellt sett är ganska hyggligt. Med hänsyn till att 50 par med all sannolikhet utgör en alltför smal genetisk bas för att en långsiktig överlevnad skall vara möjlig så visar detta hur allvarlig situationen är.

Den nordiska populationen av vitrygg är dessutom uppdelad i ett antal isolerade grupper. Detta försämrar överlevnadsmöjligheten. För Sveriges del kan man i dag tala om tre små populationer. Det betyder att arten sannolikt kommer att utplånas i vårt land om inga framsynta åtgärder görs.

Enligt Bernkonventionen skall inte bara hotade arter skyddas utan också deras livsmiljöer. I konventionstexten finns inget krav på att arten måste häcka i ett område för att det skall kunna anses vara artens livsmiljö.

För att bl. a. testa tillämpligheten av detta faktum överklagade miljöpartiet de gröna i Sundsvall vägverkets beslut att bygga en europaväg rakt igenom landets största deltaområde, Indalsälvens delta, till såväl regeringen som till Bernkonventionens övervakare i Strasbourg. Regeringen godtog inte miljöpartiet de gröna som sakägare, och Europarådet valde på den svenska regeringens och naturvårdsverkets inrådan att inte pröva frågan!

Indalsälvens delta och näraliggande ravinbildningar längs älven har då och då visats hysa vitryggig hackspett. Någon tydlig population har dock inte kunnat påvisas i modern tid, och under senare år har inga observationer gjorts av fågelarten. Naturmiljön i deltat är dock typisk för vitrygg med ett stort inslag av äldre lövträd. Miljön utgör en parallell till vitrygglokaler längs Dalälven och i Värmland.

Det är vår bedömning att vitryggens livsmiljö måste skyddas i långt högre utsträckning än vad som nu sker. Större sammanhängande områden, eller flera närliggande områden, där fågeln kan expandera och skapa livskraftiga populationer, är ett måste. Ett sådant område vore Indalsälvens delta och ravinerna längs älven. Andra områden, t.ex. med inslag av lövbrännor och naturskog med hög lövandel, bör kunna skyddas på samma sätt.

Det är också vår bedömning att utplantering av fåglar måste ske, liksom viss hjälp med utbyte av individer mellan de olika områdena, om arten varaktigt skall kunna räddas. Min tolkning av Bernkonventionens formule-

ring att även de hotade arternas livsmiljö skall skyddas är att även potentiella områden för en akut hotad art kan skyddas, vilket borde kunna vara fallet med Indalsälvens delta.

Mot. 1988/89
Jo855

Hemställan

Med anledning av vad som ovan anförts föreslår vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att kraftfulla åtgärder omgående måste vidtas för att rädda vitryggig hackspett från utrotning i landet enligt vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att all vidare exploatering av Indalsälvens delta skall stoppas.

Stockholm den 20 januari 1989

Roy Ottosson (mp)

Åsa Domeij (mp)